ארבעה

אֲבוֹת נְזִיקִין, הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמַּבְעֶה וְהָהֲבְעֵר. לֹא הֲרֵי הַשּׁוֹר כַּהֲרֵי הַמַּבְעֶה, וְלֹא הֲרֵי הַמַּבְעֶה כַּהֲרֵי הַשּׁוֹר, וְלֹא זֶה וָזֶה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן רוּחַ חַיִּים, כַּהֲרֵי הָאֵשׁ שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים, וְלֹא זֶה וָזֶה שֶׁדַּרְכָּן לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק. הַצַּד הַשָּׁוֶה שֶׁבָּהֶן שֶׁדַּרְכָּן לְהַזִּיק וּשְׁמִירָתָן עָלֶיךָ, וּכְשֶׁהִזִּיק חַב הַמַּזִּיק לְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק בְּמֵיטַב הָאָרֶץ: גמ' מדקתני אבות מכלל דאכא תולדות.

ארבעה מבות נזיקין. מבות קרי להנך דכתיבן בקרא בהדיא. ובגמרא מפרש מי זיהו תולדות: **השור והבור כו'.** כסדר שהן כתובין בפרשה סדרן בגמרא. דפרשה דשומר נשור שניה בור: **מבעה.** מפרש בגמ': **הבער.** כי תבער את בערה: **לא הרי השור כהרי המבעה.** כלומר מי כתב רחמנא לא נפק מבעה מיניה ושמעו להכי אינטרכו למיכתב ולהכי נקט בירשת כהרי המבעה ולא נקט להו כסדר לא הרי השור כהרי הבור משום דמו לא הוי מצי למימני לא זה וזה שיש בהן רוח חיים ועוד טעמא אחרינא דהא רבותא דשמעי' שע"ג שיש לשניהם רוח חיים לא נפיק מד מתנייה ובגמ' מפרש מאי לא הרי דקתמר: **כהרי האש שאין בו רוח חיים.** ואי לא תתניה לחמשה הוא שמיעא ליפטור: **לא זה וזה כו'.** ולו שלשתן קרקע: **גמ' תשתא.** בשוגג: **שקילה.** נמוזיל: **מי עדיף שני מבות.** בשוגג: **מיתייב.** תרתי מטעות: **מיתייב תלת מדת.** ואפ מלאכה אצל חבירה דידיה ל מיתייב: **ולר"ש דמתייב תרתי כו'.** דמי עדיף אפ ותולדה דידיה מתייב תרתי מטעות בשב' כריתות נף' שמרו לו (שם טו.) כולהו מבות מלאכות משכחן בהו בשבת (שם מט:) : גמרינן להו

ארבעה מבות נזיקין. פירוש בתלמוד לפי שהרבה מקומות שבתלמוד לא רצו לפרש אלא בקצרה ומפני שהוא דבר ידוע ומפורסם אצל כל אדם ולכך אין לפרש אלא מה שהוא חדוש בדבר ומה שאינו כן לא רצו לפרש ומפני שהוא דבר ידוע ומפורסם אצל כל אדם ל